

Sisällys

Alkusanat.....	7
Käyttöohjeet.....	8

SANAT JA FRAASIT

Aakkoset.....	12
Arjen perusfraasit ja tutustuminen.....	13
Viikonpäivät.....	14
Lukusanat 1 (0–20).....	15
Lukusanat 2 (20–10 000).....	16
Lukusanat.....	17
Maat, kansalaisuudet, kielet.....	18
Kysymyssanat.....	20
Lukusanat + partitiivi.....	23
Ulkonäkö + genetiivi.....	24
Ulkonäkö + kenellä on -rakenne.....	26
Vaatteet: sisävaatteet.....	27
Vaatteet: ulkovaatteet.....	28
Sää ja vuodenajat.....	29
Sää ja kaupungit.....	30
Kello 1.....	33
Kello 2.....	35
Päivän kulku, A-versio.....	36
Päivän kulku, B-versio.....	37
Kuukaudet.....	39
Adjektiiveja ja vastakohtia.....	40
Perhe.....	42
Keneltä kenelle?.....	107

KIELIOPPI: VERBIT

Verbityyppi 1, astevaihtelu.....	43
Verbityyppi 2.....	44
Verbityyppi 3.....	45
Verbityyppi 4.....	46
Verbityyppi 3 ja 4, astevaihtelu.....	47
Verbityyppi 5.....	48
Verbityyppi 6.....	49
Verbityypit 1–5, kertausta, A-versio (verbit perusmuodossa).....	50
Verbityypit 1–5, kertausta, B-versio (verbit taivutettuina eri persoonamuodoissa).....	51
Verbi + verbi.....	52
Imperatiivi.....	77
Imperfekti.....	116

KIELIOPPI: NOMINIT

T-monikko.....	21
T-monikko, astevaihtelu.....	22
Paikallissijat, A-versio.....	67
Paikallissijat, B-versio.....	71
Sanatyypit I-I & I-E.....	84
Sanatyypit NEN & SI.....	85
Sanatyypit E & IN.....	86
Sanatyypit AS/ÄS, IS & US/YS/OS/ÖS/ES.....	87
Sanatyypien kertausta 1 (I-I, I-E, SI, NEN).....	88
Sanatyypien kertausta 2 (E, IN, AS/ÄS, IS ja US/YS/OS/ÖS/ES).....	89
Objekti.....	106
Persoonapronominien taivutus + reaktiot.....	109
Predikatiivilause.....	118

KOTI JA VAPAA-AIKA

Asuminen, A-versio.....	53
Asuminen, B-versio.....	55
Kotisanoja.....	57
Kotityöt.....	63
Vapaa-aika ja harrastukset.....	65
Mistä mihin?.....	75
Kaupunkisanoja ja tien neuvominen.....	79
Matkailu.....	81
Kulkuvälineet.....	83
On hauskaa (hassut lauseet).....	90
Postpositiot.....	98

JOKAPÄIVÄINEN ELÄMÄ

Ruoka ja juoma.....	92
Ruokakaupassa: hinnat.....	96
Järjestysluvut ja kalenteripyhät.....	97
Työpaikkasanastoa.....	100
Ravintolassa asiointi.....	110
Kehonosat ja sairaudet.....	112
Lääkärissä-dialogi.....	114
Ammatteja, A-versio.....	102
Ammatteja, B-versio.....	104

SUOMALAINEN KULTTUURI

Kierrätys.....	120
Jokaisenoikeudet.....	124
Joulusanat.....	126
Pääsiäissanat.....	128
Vappusanat.....	129
Juhannussanat.....	130

KOKOAVAT PELIT

Opi kuvan avulla 1: Piha.....	132
Opi kuvan avulla 2: Talvi.....	134
Opi kuvan avulla 3: Kevät.....	136
Opi kuvan avulla 4: Kesä.....	138
Opi kuvan avulla 5: Syksy.....	140
Opi kuvan avulla 6: Ruoka ja keittiö.....	142
Opi kuvan avulla 7: Kaupunki.....	144
Opi kuvan avulla 8: Pääsiäinen.....	146
Opi kuvan avulla 9: Vappu.....	148
Opi kuvan avulla 10: Juhannus.....	150
Opi kuvan avulla 11: Joulukuuk.....	152
Kokoava peli 1.....	154
Kokoava peli 2.....	156
Kokoava peli 3.....	158
Kokoava peli 4.....	160
Kokoava peli 5.....	161

Hakemisto.....	163
Muistiinpanoja.....	164

Alkusanat

Pitelet käsissäsi Tuhtia, S2-opetukseen suunnattua lisämateriaalia, joka syntyi omien tarpeidemme pohjalta. Kokemuksemme mukaan monilla suomen kielen kursseilla kaivataan lisää materiaalia perinteisten oppikirjatehtävien rinnalle. Osa opiskelijoista tarvitsee enemmän toistoa oppiakseen suomen kieltä. Opiskelijat oppivat myös eri tavoilla, ja Tuhti pyrkii tarjoamaan kieltä puhuttuna, kuultuna ja nähtynä. Kirjan harjoitusten on tarkoitus aktivoida opiskelijoita, sillä itse tekemällä ja ajattelemalla oppii. Tuhti on oivallinen niin sanaston, kieliopin kuin kulttuuriseikkojen harjoittelussa ja kertaamisessa.

Tuhti sisältää erilaisia kopioitavia pareittain tai 3–4 hengen pienryhmissä tehtäviä harjoituksia alkeistasolle (0–A2.1). Harjoitusten pääkohderyhmä ovat aikuiset, mutta se soveltuu myös nuorille yläkouluun tai toiselle asteelle. Kirjan tärkeimmät tavoitteet ovat kommunikatiivisuus, yhdessä oppiminen sekä helpot ja toistuvat tehtävätyypit.

Kirja tehtiin tarkoituksella yksinkertaiseksi käyttää, jotta jokaisen harjoituksen kohdalla ei tarvitsisi selvittää käyttöohjeita. Kirjassa toistuu seitsemän selkeää tehtävätyyppiä, jotka kannustavat kommunikatiivisuuteen parin kanssa tai pienryhmässä. Rutiinit luovat opiskelijoille turvallisuutta ja selkeyttä sekä helpottavat opettajan työtä.

Seuraavilla sivuilla on esitelty kirjan sisältämät harjoitustyyppit ja niihin liittyvät käyttöohjeet. Monen harjoituksen kohdalta löydät myös lisävinkkejä, miten harjoitusta voi muunnella eritasoisille opiskelijoille. Hyvä olisi kannustaa opiskelijoita laajentamaan tehtävää kielitaidon mukaan esimerkiksi keksimällä lauseisiin jatkoa tai keskustelua.

Sisällöllisesti kirja koostuu seitsemästä osaluueesta: sanat ja fraasit; verbit; nominat; koti ja vapaa-aika; jokapäiväinen elämä; suomalainen kulttuuri sekä kokoavat pelit. Lopussa on myös hakemisto, josta opettaja voi nopeasti tarkistaa, miltä sivulta halutun aiheen tehtävä löytyy.

Toivomme sinulle ja oppijoille riemukkaita, oivaltavia ja kehittäviä hetkiä Tuhti-kirjan harjoitusten parissa!

Elina ja Heljä

Käyttöohjeet

Parisanelu

Ennakkovalmistelut: Kopioi monistepohjia pareja vastaava määrä. Leikkaa A- ja B-laput katkoviivoja pitkin irti toisistaan ja aseta eri pinoihin.

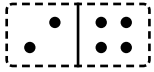
Yleisohjeet: Parisanelun tarkoituksena on harjoitella sekä kielen tuottamista että ymmärtämistä. Parisanelut tehdään parityöskentelynä siten, että parit vuorottelevat sanomalla omassa paperissaan olevan kohdan. Lopuksi parit vertailevat papereissaan olevia vastauksia ja tarkistavat, ovatko kirjoittaneet oikein.

Lappupeli

Ennakkovalmistelut: Kopioi monistepohjia pareja tai pienryhmiä vastaava määrä. Ennen kopiointia lisää mahdollisiin tyhjiin ruudukkoihin kysymyksiä tai sanoja sen mukaan, mitä ryhmä on opiskellut. Leikkaa laput katkoviivoja pitkin irti toisistaan, sekoita ja aseta pinoon. Jos harjoituksessa on mukana kahdenlaisia lappuja, aseta keskenään samanlaiset laput, kuten kuvat, kysymyssanat tai apuverbit, yhteen pinoon ja esimerkiksi tekstilaput, lauseen loput tai pääverbit toiseen pinoon. Jos harjoitukseen liittyy lappujen lisäksi kokosivun kuvamoniste, jokaiselle parille tai ryhmälle kopioinnin sijasta kuvamonisteen voi heijastaa luokan seinälle yhteisesti katsottavaksi. Useamman kuin yhden sivun monisteista kertoo sivun yläkulmassa oleva merkintä (esim. 2/2).

Yleisohjeet: Lappupeleissä harjoitellaan kysymistä ja reagointia. Lappupelejä voi pelata pareittain tai pienryhmissä. Kukin pelaaja nostaa vuorollaan lapun ja toimii pelin ohjeiden mukaan esimerkiksi esittämällä lapussa olevan kysymyksen toiselle opiskelijalle, johon hän vastaa. Peliä jatketaan tähän tapaan, kunnes kaikki laput on nostettu. Opiskelijoita voi ohjeistaa keksimään jatkokysymyksiä tai kommentteja.

Dominopeli

Ennakkovalmistelut: Kopioi monistepohjia pareja vastaava määrä. Leikkaa laput katkoviivoja pitkin irti toisistaan. Älä leikkaa lapuissa olevaa yhtenäistä keskiviivaa. Sekoita laput ja aseta ne pinoon.

Yleisohjeet: Dominopeleissä tarkoituksena on harjoitella ja kerrata sanastoa. Dominopelejä pelataan parin kanssa. Parit järjestävät laput dominoksi eli yhtenäiseksi ketjuksi yhdistämällä peräkkäin sopivat kuvat ja sanat. Domino pelatessa opiskelijoita on hyvä ohjeistaa kommunikoimaan toistensa kanssa ja pohtimaan sanoja ääneen sekä toistamaan lapuissa esiintyvät sanat. Pelin päätteeksi opiskelijoita voi ohjeistaa käymään keskustelua pelin aiheesta, esimerkiksi ruokasanojen yhteydessä: *Mitä sä syöt aamupalaksi/lounaaksi/välipalaksi? Mistä ruoasta sä et pidä?* Dominopelejä voi käyttää myös eriyttämiseen, jolloin opiskelija voi pohdiskella sanojen ja kuvien ketjuja myös itsekseen. Leikkaamalla dominolaput keskiviivan kohdalta kahtia samoja lappuja voi käyttää kuvia ja sanoja yhdistävänä harjoituksena.

Noppapeli

Ennakkovalmistelut: Kopioi monistepohjia eli pelilautoja pareja tai pienryhmiä vastaava määrä. Voit leikata yläosan tekstiosuuden pois ennen kuin kopioit koko monistemäärän. Jokainen pari tai ryhmä tarvitsee myös yhden nopan ja kullekin pelaajalle pelinappulan tai pelinappulana toimivan pienen esineen.

Yleisohjeet: Noppapelien tarkoitus on harjoitella suullisesti eri aihepiirejä. Noppapelejä pelataan pareittain tai pienryhmissä. Kukin pelaaja heittää vuorollaan noppaa ja liikuttaa pelinappulaansa nopan osoittaman lukumäärän. Pelaaja suorittaa noppapelin ohjeissa annetun tehtävän kyseisessä ruudussa, esimerkiksi taivuttaa verbin annettussa persoonassa sekä myönteisessä että kielteisessä muodossa. Muut pelaajat voivat auttaa tarvittaessa. Opiskelijoita kannattaa kehottaa puhumaan mahdollisimman paljon. Opiskelijat voivat esimerkiksi tuottaa noppapeleissä kokonaislauseita.

Yhdistä oikein -peli

Ennakkovalmistelut: Kopioi monistepohjia pareja tai pienryhmiä vastaava määrä. Leikkaa laput katkoviivaa pitkin irti toisistaan, aseta kuvalaput yhteen pinoon ja tekstilaput toiseen pinoon ja sekoita molempien pinojen laput erikseen. Joissakin harjoituksissa kuvien ja tekstien sijasta on esimerkiksi kysymyssana ja lauseen loppu, jotka yhdistetään.

Yleisohjeet: Yhdistä oikein -pelien tarkoituksena on harjoitella aihetta tunnistustasolla. Opiskelijat yhdistävät pareittain kuva- ja tekstilaput toisiinsa tai tekstilaput keskenään. Opettajan on hyvä kannustaa opiskelijoita pohtimaan ääneen ja keskustelemaan toistensa kanssa, mitkä laput kuuluvat yhteen. Harjoituksesta riippuen voi lappujen pohjalta tehdä lopuksi ohjatun keskustelun opiskelijoiden kanssa. Yhdistä oikein -harjoitukset soveltuvat myös opiskelijalle yksin pohdittavaksi, jolloin niiden avulla voi eriyttää opetusta.

Ryhmittelypeli

Ennakkovalmistelut: Kopioi monistepohjia pareja tai pienryhmiä vastaava määrä. Leikkaa laput katkoviivaa pitkin irti toisistaan. Aseta yläkäsitelaput yhteen pinoon ja sanalaput toiseen pinoon.

Yleisohjeet: Ryhmittelytehtävien tarkoituksena on harjoitella käsitteiden luokittelua. Ryhmittelytehtävissä opiskelijat ryhmittelevät pareittain annetun aihepiirin sanastoa yläkäsitteisiin. Parit pohtivat yhdessä, mihin kategoriaan harjoituksessa annetut sanat kuuluvat ja tekevät tällä tavoin sanaryhmiä. Edistyneempiä opiskelijoita voi lopuksi ohjeistaa nostamaan vuorotellen ryhmittelemiään sanalappuja ja muodostamaan lauseita, joissa he käyttävät lapussa olevaa sanaa. Ryhmittelyharjoituksia voidaan toteuttaa myös yksilötehtävänä, jolloin niiden avulla voi eriyttää opetusta.

Kuvapeli

Ennakkovalmistelut: Kopioi monistepohjia pareja tai pienryhmiä vastaava määrä. Leikkaa tarvittaessa kuvat katkoviivoja pitkin irti toisistaan.

Yleisohjeet: Kuvien avulla harjoitellaan vapaata puhumista ja kuullun ymmärtämistä. Kuvatehtäviä on erityyppisiä, ja niitä tehdään pareittain. Opiskelijat nostavat vuorotellen kuvan ja kertovat, mitä he kuvassa näkevät. Kuvia voidaan käyttää sanatason harjoitteluun tai niistä voidaan kertoa kokonaisin lausein. Opiskelijoita voi kannustaa reagoimaan toisen kerrontaan sopivilla ilmaisuilla.

Vinkkejä

Monistepohjia voi suurentaa kopiokoneella, jolloin saat halutessasi isompikokoisia lappuja.

Erityyppisiä monistepohjia voi kopioida erivärisille papereille, esimerkiksi pariseleluissa A-laput ja B-laput, ryhmittelypeleissä sanatyytit ja sanat tai verbityypit ja verbit, jolloin lappujen käsittely voi olla helpompaa.

Laput voi laminoida ja säilyttää vaikkapa käytöstä poistetuissa muovirasioissa, jolloin niitä ei tarvitse kopioida uudelleen. Tällöin kannattaa merkitä rasian päälle, mistä harjoituksesta on kyse ja montako lappua siihen kuuluu, jotta tehtävän jälkeen voi tarkistaa, että kaikki tarvittava on mukana.

Muistiinpanoja

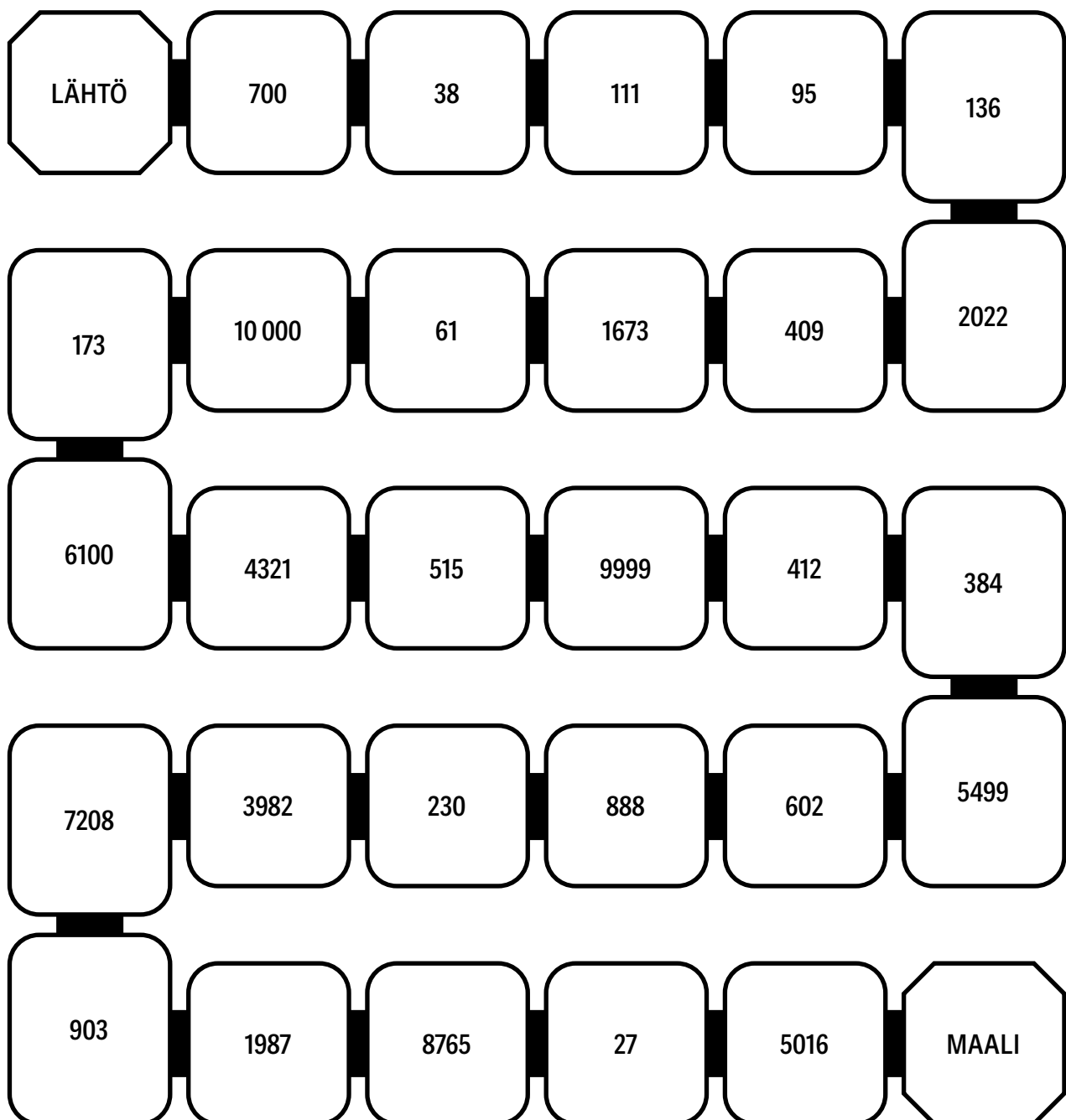

Lukusanat 2 (20–10 000)

Tavoitteet: Harjoitellaan peruslukusanoja 20–10 000.

Valmistelut: Jokaiselle parille tai pienryhmälle jaetaan pelilautamoniste sekä noppa ja kaikille pelaajille pelinappulat.

Peliohjeet: Vuorossa oleva pelaaja heittää noppaa ja sanoo pelilaudassa olevan lukusanan ääneen.

Mistä mihin?

1/2

- Tavoitteet:** Harjoitellaan paikallissijojen muotoja *mistä, mihin, miltä* ja *mille*. Opetellaan tunnistamaan, minkä kaupungin kanssa käytetään sisäpaikallissijoja ja minkä kanssa ulkopaikallissijoja. Kerrataan Suomen kaupunkeja.
- Valmistelut:** Jokaiselle parille tai pienryhmälle jaetaan lappupino ja karttamoniste.
- Peliohjeet:** Vuorossa oleva pelaaja nostaa kaksi kaupunkilappua ja sijoittaa ne kartalle. Sitten hän päättää, kummasta kumpaan hän haluaa matkustaa, ja muodostaa lauseen, esimerkiksi: *Mä matkustan Rovaniemeltä Ouluun*. Tai vaihtoehtoisesti: *Mä matkustan Oulusta Rovaniemelle*. Sen jälkeen vuoro vaihtuu.
- Vinkki:** Voidaan myös keksiä lauseelle jatko (kulkuneuvo, aika, kenen kanssa tms.), esimerkiksi: *Mä matkustan Oulusta Rovaniemelle junalla keskiviikkona mun siskon kanssa*.

Turku	Helsinki	Vantaa
Espoo	Tampere	Jyväskylä
Kuopio	Joensuu	Hämeenlinna
Lappeenranta	Lahti	Pori
Rauma	Vaasa	Oulu
Rovaniemi	Ivalo	Utsjoki
Kilpisjärvi	Kajaani	Maarianhamina